

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV. Štev. 95
TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA: 25-67 in 25-67
CELJE, Prešernova 3. tel. 280
POSTNI CEKOVNI RACUN 11.406

Maribor, ponedeljek 15. aprila 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Napad na nemške postojanke na Norveškem

Po zavzetju Narvika se je pričela druga angleško-francoska pomorska ofenziva na Bergen in Tronhjem — Pri operacijah sodeluje 270 zavezniških bojnih ladij - Zavezniške čete na poti na Norveško - Srditi boji med Nemci in Norvežani na kopnem - Seznam potopljenih nemških ladij

AMSTERDAM, 15. apr. StefaniPOSEBNI DOPISNIK AGENCIJE JAVLJA, DA SE JE DRUGA ZAVEZNIŠKA OFENZIVA NA SEVERU ŽE ZAČELA. V TEJ OFENZIVI SODELUJE 170 ANGLEŠKIH IN BLIZU 100 FRANCOŠKIH VOJNIH LADIJ. BRODOVJU POVELJUJE BRITSKI ADMIRAL SIR CHARLIE FORBY. POMORSKE OPERACIJE SE ŠE NADALJUJEJO PRI TRONDHJEMU IN BERGENU, KJER SE ZAVEZNIKOM ŠE NIPOSREČILO VDRETI V FJORDE ZARADI MOČNEGA OBSTRELJEVANJANEMŠKIH BATERIJ, AKCIJE PODMORNIC IN LETAL. NEKAJ BRITSKIH LADIJ JE POŠKODOVANIH OD LETALSKIH BOMB.

STOCKHOLM, 15. aprila. Reuter. KAKOR SE JE IZVEDELO, STA VLADI ANGLIJE IN FRANCIJE IZJAVILI NORVEŠKI, DA BODO POTREBNE ZAVEZNIŠKE ČETE TAKOJ POSLANE NA POMOČ IN IZKRCANE NA NORVEŠKEM.

RIM, 15. aprila. Exchange Telegraph. ITALIJANSKI LISTI POROČAJO, DA SO NA POTI NA NORVEŠKO VELIKI ODDELKI ZAVEZNIŠKE VOJSKE, KI BODO V KRATKEM TAM IZKRCANI. PRI NORVEŠKIH ČETAH, KI ZADRŽUJEJO NEMCE, SE ŽE MUDE ANGLEŠKI VOJAŠKI SVETOVALCI, KI POMAGAJO PRI NORVEŠKIH OPERACIJAH.

Bojne operacije na norveški kopnini

BERLIN, 15. aprila. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča iz Norveške, da nadaljujejo nemške čete svoj pohod iz SOla proti severovzhodu in zahodu. Med drugimi so zavzele Sarpsborg, Askim in Heistadtö. Letalski napadi, ki so bili izvršeni na Stavanger, Bergen in Tronhjem, so bili odbiti z izgubami za sovražnika. Angleški bombniki so bombardirali tudi mesto Bergen samo. Nasprotno pa je nemško letalstvo večkrat z uspehom napadlo angleške bojne edince, ki operirajo v bližini Norveške. Pri tem sta bili potopljeni iz bombami dve angleški podmornici.

NORVEŠKA MEJA, 15. apr. Havas. Nemci so zavzeli nekatere točke ob južnozahodni obali Oslofjorda. Vendar se norveške čete še vedno drže pred švedsko mejo, čeprav še nimajo utrjenih postojank. Dejstvo, da so zavezniški položili v Baltiku mine, vlija novo upanje za nadaljnje uspehe na tem delu fronte. — Nemška aktivnost je že v teku današnjega dne zaradi zaštoja pomorskega dovoza precej ponehala.

STOCKHOLM, 15. apr. Havas. V teku večerašnjega dne so se vodile hude bitke med Norvežani in Nemci vzhodno od

Konghuna in zahodno od Skarnöja. Konghun so Nemci zavzeli. Vest, da je Narvik v plamenih, še ni potrjena. Pri Storlingenu so trije nemški bombniki prešli švedsko mejo. Ker se na prvi strel niso umaknili, je švedska artiljerija dva bombnika sestrelila.

STOCKHOLM, 15. apr. DNB. Blizu 3000 norveških vojakov je v oblasti Kornsjö in Arvika prešlo švedsko mejo. Oblasti so jih razorožile in internirale. Čez mejo se je zatekla tudi precej civilnega prebivalstva.

LONDON, 15. apr. Reuter. Po vesteh iz Norveške, so uspehi angleške mornarice znatno vplivali na norveški odpor. Nemci so Narvik izpraznili. Ne ve se še, če so Angleži svoje čete že izkrcali v mesto. Pri Oslu so Nemci usmerili svoje akcije proti vzhodu, kjer se bližajo švedski meji. Poročajo o prehodu 3000 Norvežanov na švedska tla, kar pa uradno še ni potrjeno. Službeno poročilo vrhovne norveške komande pravi, da so se norveške čete umaknile le zahodno in južnozahodno od Osla. Z letali so prepeljali Nemci nekaj vojakov v Trondhjem, ki je zdaj v istem položaju, kakor je bil obkoljen Narvik.

Angleško poročilo o potapljanju nemških ladij

LONDON, 15. aprila. Reuter. V Skageraku so angleške podmornice napadle včeraj 14 nemških pomožnih transportnih ladij s torpedi in so jih 10 potopile.

LONDON, 15. aprila. Reuter. (Avala). Britska admiraliteta javlja, da je šele zdaj mogoče objaviti nekatere podrobnosti o drzni akciji angleških podmornic, ki so jo izvedle pod zelo težkimi okoliščinami minili teden. Angleška podmornica »Spirfield« je minuli četrtek z uspehom napadla in potopila nemško žepno križarko »Admiral Sheer«. Podmornici je poveljeval kapitan korvete John Forbia. Angleška torpedovka pod poveljstvom korvetnega kapitana Harrisona je v torek torpedirala in potopila nemško križarko, za katero sodijo, da je bila »Karlsruhe«. Nemško poveljstvo je potopitev te križarke že priznalo. Angleške podmornice so dalje potopile nemške transportne ladje za petrolei: 1911 tonski parnik »Possonva«, 1593 tonski »Leonhard August«, 2539 tonski »Rio de Janeiro«, 2100 tonski »Jonck«, 3102 tonski »Antresia«, 2593 ton-

ski »Moorhund« in še dve ladji neznane imena blizu 4000 ton nosilnosti. Dne 10. aprila je bilo potopljenih šest nemških transportnih ladij v konvoju, ki je imel 8514 ton, tri ribiške ladje »Friesland«, »Nordland« in »Blankenberg« so bile odvedene v angleško luko. Tem potopljenim ladjam je treba dodati še šest ladij za preskrbo, ki so bile potopljene skupaj z parnikom »Rauhenfels« na odprtem morju pred Narvikom minilo sredo. Nemške posadke so same potopile svoj petrolejski parnik »Skagerak« s 6044 ton nosilnosti, ki ga je zasledovala angleška križarka, dalje 7624 tonski »Main«, ki ga je izsledil neki norveški rušilec. Posadko tega parnika so rešili Angleži in odvedli v neko angleško luko. Norveške vojne ladje so potopile tudi nemško petrolejsko ladjo »Kalfegate« v Skageraku.

LONDON, 15. aprila. Havas. Angleška podmornica »Spirfield«, ki je napadla nemško žepno križarko »Admiral Sheer«, je bila tudi sama napadena od bonš. Podmornica se je spustila niže v morje,

nakar je spet izplovila in klicala na pomoč. Prihitej je angleški rušilec in rešil podmornico. Poveljnik in 10 mornarjev podmornice je prejel visoka odlikovanja za svojo hrabrost.

LONDON, 15. aprila. Havas. Urednik »Daily Mail« piše, da je Nemčija v bojih za Norveško izgubila 50% svojih oklopnih, 33% svojih žepnih križark, 55%

težkih križark, 83% lahkih križark ter nad 50% rušilcev. Ne ve se še, kaj je z nemško 26.000 tonsko oklopnico »Scharnhorst«, ki je bila težko poškodovana po 15palčnih topovih z »Renowna« in niso letala opazila nikjer njenega sledu. Sodijo, da je možno, da je »Scharnhorst« odplul proti Murmansku ali se pa potopil.

Glasovi o zadnjih zavezniških uspehih

PARIZ, 15. apr. (Havas.) Pariški tisk se z velikimi naslovi bavi o zavezniških uspehih na severu. Naskok na Narvik, ki ga Nemci vzporejajo z drugim Tannenbergom ter požozitev min v Baltkem morju, sta dve veličastni dejanji zavezniškega vojnega ladjeva, ki mečeta polno luč na hrabrost in vrednost angleške mornarice. Francoski narod je skupaj z britskim vzhicen nad dejanji zavezniškega ladjeva. Blokada se vedno bolj zožuje: izgleda, da je Velika Britanija presekala pot iz Skandinavij do Nemcije. Leon Blum piše, da je angleški podvig najboljši pobijanje nemške propagande o tem, kdo je gospodar morja na severu. Akcija na Norveškem izziva junaštva angleške mornarice, ki zaslužijo polno mero priznanja. S tem se najbolj pobija nemška propaganda, ki je skušala Franciji dokazati, da Anglija ni sposobna za vojevanje. Angleška mornarica in letalsko predstavljata s francosko Maginotovo črto močan bariker in stber bodočega miru in reda v svetu. Listi zaključujejo z mnenjem, da bo Nemčija skušala vsekakor reagirati na zadnje uspehe zaveznikov na severu.

LONDON, 15. apr. (Reuter.) Listi z navdušenjem pozarjavljajo zmage zavezniškega ladjeva, ki bodo imele v bodočnosti velike posledice. Nemške obale so zaprte z minami. Nemčija zdaj lahko reagira drugje, zato morajo biti zavezniški pripravljene. Nemško vojn oladjeve ima malo izgledov, da bi se moglo rešiti otepa, ker bi zavezniški na vsak napad odgovorili s premočjo. Pa tudi letalstvo obeh front je dobilo ravnotežje, tako da bo težko tudi po zraku dabavljati vojaštvo in potreben material na Norveško. Zavezniški lahko zdaj nudijo pomoč vsakomur, vsak se je lahko prepričal, da to zmorejo. Francoske ladje so slično sodelovale, kar daje zadnjim zmagam še večji pomen.

STOCKHOLM, 15. apr. Reuter. Švedski politični in vojaški krogi so naravnost presenečeni zaradi smeiega podviga angleškega vojnega ladjeva, ki mu je uspelo položiti mine v Baltiku, tja do Klajpede. Mnenja so, da so bila poleg edinic na delu tudi letala, ker bi vojne ladje ne mogle tako naglo razpostaviti min, brez da bi pri tem same ne naletele nanje.

Ogroženi so tudi interesi Amerike

NEWYORK, 15. aprila. Havas. Glavni predmet pisanja ameriških listov je že od sobote, napovedanje, da se evropska vojna bliža tudi Zedinjenim državam Severne Amerike. Listi pravijo, da mora Amerika revidirati svoje dosedanje stališče in ne sme več tšščati glave v pesek. Sedanjí dogodki ogražajo angleški in francoski imperij. Od sedanjega boja zavisi usoda mnogih milijonov ljudi. »New York Herald Tribune« piše, da tudi sedaj, kakor l. 1917., ameriško ljudstvo občuja idejo intervencije v vojni. Toda sedaj so ameriški interesi bolj ogroženi,

kakor so bili l. 1917. Zedinjene države morajo misliti na to, da bi utegnile biti prisiljene iti v vojno, ako bi to predstavljalo edini način, da se zaščitijo njihovi interesi. »New York Times« pa piše, da grade Japonci velike bojne ladje, katerih tonaža presega tonažo največjih ameriških oklopnih. Zdi se, da nameravajo zgraditi 8 do 12 takih ladij. Zaradi tega morajo Zedinjene države tudi dalje izgrajevati svojo bojno mornarico, pa če bi bilo treba delati v ladjedelnicah tudi noč in dan.

Angleško svarilo nevtralcem

LONDON, 15. apr. Reuter. »Sunday Times« objavljajo članek o položaju nevtralcem in naglašajo, da so se v zadnjem času slišale himne na čast nevtralcem. Toda nevtraleci varajo sami sebe, ako mislijo, da bodo s pasivno politiko izbegnili vojni. Primer skandinavskih držav je pokazal, da so nevtralne države stalno ogrožene. List

pravi dalje, da grozi sedaj posebno nevarnost Švedski, Nizozemski in Belgiji. V drugem članku pa pravi, da spremljajo zavezniški z vso pažnjo razvoj dogodkov na Skandinavskem. Dejstvo, da so Nemci še v Bergenu in Trondhjemu, nima nobenega strateškega pomena.

Zavezniški diplomati puščeni iz Danske

KODANJ, 15. apr. DNB. V danskih krogih se živo komentira odhod diplomatskih zastopnikov držav. Naglašajo, da jim je danska vlada dala na razpolago poseben vlak. Demantirajo vesti, da bi bila diplomatom zahodnih držav odvzeta delna prtljaga in pregledana.

MINE NA ATLANTIKU?
NEW YORK, 15. apr. Stefani. Hidro-

grafski zavod v Bostonu javlja, da so opazili mine v srednjem Atlantiku, 1500 milj od ameriške obale.

DANCI GRADE ZAKLONISCA

KODANJ, 15. apr. DNB. Danski notranji minister je ukazal vsem občinam države, da zgradijo zaklonišča pred letalskimi napadi. Občinski sveti so odgovorni za to. Stroške bo kasneje plačala država. V Kodanju se zaklonišča že gradijo.

Maribor, 15. aprila.

Z znano zemljevidno afero, ki jo je povzročila slika obiska ameriškega državnega podtajnika in Rooseveltovega odposlanca Sumnerja Wellesa v kabinetu tedanjega finančnega ministra in sedanjega francoskega ministrskega predsednika Paula Reynauda v Parizu, so bila sprožena v evropski javnosti razna vprašanja, ki tičejo tudi nas Slovence. Afera je bila ustvarjena sicer brez resnične podlage, kajti nobenega vzroka nimamo, da ne bi verjeli zagotovili v Parizu, da je nejasnost omenjenega zemljevida zakrivil samo retušer, toda kljub temu to prav nič ne spreminja dejstva, da se snujejo po Evropi novi načrti o oblikovanju naše celine po sedanji vojni. Naj se vojna konča kakor koli in naj zmaga kdor koli, zemljevid se bo spremenil. Niti ne bo ostal tak, kakršen je bil ustvarjen v Versaillesu, niti tak, kakršen je sedaj.

Kot evropski narod smo Slovenci zainteresirani na bodoči novi razmejitvi in ureditvi Evrope prav tako, kakor vsak drug evropski narod. Tudi mi imamo svoje ozemlje in na njem svoje pravice, katerim se ne moremo in nečemo odreči.

Tudi mi imamo svoj življenjski prostor, ki je naš in mora biti naš. Zaradi tega ne dovolimo in ne bomo nikoli nikomur dovolil, da bi krojil bodočo Evropo brez nas ali celo proti nam, najmanj pa v temeljnem vprašanju, ki smo ga načelno rešili že leta 1918. po končani svetovni vojni, ko smo se skupaj s Hrvatimi in Srbi svobodno združili v svoji, vsem enako skupni kraljevini Jugoslaviji. Naš narod in naše ozemlje pripadata tej državi, v kateri edini se čutimo dovolj močne in varne pred vsemi zunanjimi nevarnostmi, naj bi že prihajale od katere koli strani, v kateri koli obliki in v katerem koli času. Skupaj z njo bomo, če bo treba, branili to načelo z vsemi svojimi silami in do zadnjega trenutka.

Zemljevid, ki je vzbudil toliko prahu zlasti glede domnev o obnavljanju nekakšne monarhije Habsburžanov, je, kakor že omenjeno, sicer brez podlage in veljave, toda propaganda Otona Habsburškega, o kateri smo pisali v nedeljski številki, vendarle obstaja, in za njo se zbira še nekaj agitatorjev s knezom Starhembergom na čelu. Da gredo cilji teh agitatorjev v smeri, ki se križajo z našimi slovenskimi in sploh jugoslovanskimi interesi, ne more biti dvoma. To velja tudi za primer, ako je njihov cilj morda celo res le ustanavljanje neke nemške habsburške monarhije, kajti tudi v tem primeru bi ta monarhija reflektirala na ta ali oni del zemlje, na katerem živi naš narod že več ko poldrugo tisočletje in katerega ji mi nikoli in pod nobenim pogojem nismo in ne bomo pripravljeno odstopiti. To načelo velja za vse slovensko ozemlje, za vso Slovenijo enako. Prav tako, kakor za Habsburžane, pa velja seveda tudi za vse druge, ki bi se utegnili ukvarjati s kakimi načrti glede naše zemlje in razpolagati z njo brez naše volje. Krivic, ki smo jih doživljali v preteklosti, ne bomo več trpeli.

Naj se torej zgodi kar koli, pravico do naše zemlje imamo samo Slovenci in Jugoslovani in ona more in mora biti združena samo v kraljevini Jugoslaviji. O tem, kako naj se potem organizirajo razne gospodarske, prometne in druge organizacije srednje Evrope, smo pa seveda vedno pripravljeno razpravljati z vsemi, ki so ali še bodo na tem zainteresirani, toda zopet samo kot suvereni in enakopravni. Kajti poleg politične svobode, ki jo terjamo za slovenski narod in njegovo ozemlje, terjamo tudi vse ostale svoboščine, ki so za nas življenjskega pomena. Če kdo, potem smo prav Slovenci že do dobrega okusili, kaj pomeni biti gospodarsko od kogar koli zaslužjen ali pa tudi samo podrejen.

Konkretno mislimo tu predvsem na članek, ki ga je objavil sedanjí francoski ministrski predsednik in zunanji minister Paul Reynaud v Ameriki in v katerem govori o napakah, ki so bile storjene po svetovni vojni v Versaillesu, ko so se z državnimi mejami nasledstvenih držav v srednji Evropi potegnile tudi drugo oddeljene gospodarske meje. O teh napakah smo slišali po svetovni vojni prvič z avstrijskega Dunaja, toda namen, zaradi katerega so bile poudarjene, je bil vse prej kakor čist in odkritosrčen. Tedanjemu Dunaju ni šlo prav nič za to, da bi se ustvarila v Podonavju gospodarska

Angleški napad na nemške ladje v Narviku

Angleži poročajo, da so potopili vseh sedem nemških ladij, ki so bile v Narviškem fjordu in pregnali Nemce iz Narvika — Nemško poročilo priznava spopad

ANGLEŠKO POROČILO

LONDON, 15. aprila. Reuter. Po uradnem poročilu admiralitete so v soboto okoli poldneva angleške bojne ladje na čelu z ladjo »Warspite« vdrle v Narviški fjord in tam napadle nemške bojne ladje. Nemški odpor s kopnega je bil nepričakovano slab, pač pa so se angleškemu bojnemu brodovju postavile v bran nemške vojne ladje. Štirje nemški rušilci so bili takoj napadeni in v kratkem času potopljeni. Ostali trije nemški rušilci so pobegnili v Hrumbaški fjord, ki se cepi v notranjosti od Narviškega fjorda, toda angleške bojne edinice so jih zasledovale in kmalu tudi potopile. Na angleški strani so bili poškodovani trije rušilci. Angleška mornarica je uničila tudi vse nemške obalne baterije v Narviškem fjordu. Nemški vojaki, ki so se držali še v Narviku, so pobegnili v hribe v zaledju, kjer so popolnoma odrezani in obkoljeni in se pričakuje, da se bodo vsak trenutek

vdali ali pa bodo uničeni. Narvik je popolnoma v angleških rokah.

NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 15. aprila. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Nemški rušilci, podprti s podmornicami, ki so ščitili razvrščanje nemških čet v Narviku, so morali biti težke boje z angleškimi vojnimi ladjami, ki so skušale predreti do Narvika. Dne 13. aprila je sovražnik izvedel nov napad. Sovražnik je v ta namen napadel z dvema bojnim ladjama, matično ladjo za letala, več križarkami in rušilci. Dasi so bili Angleži v veliki premoči, so nemške edinice vendarle prešle v napad ter v srđitem boju močno poškodovale angleški rušilec »Cossak«, na katerem je nastal požar in je nasedel na pečinah. Prav tako so bili poškodovani tudi rušilec »Eskimo« in drugi angleški rušilci. Natančne izgube na nemški in na sovražni strani do tega trenutka še niso znane.

NEMŠKI KOMENTARJI

BERLIN, 15. apr. DNB. Nemški listi javljajo pod velikimi naslovi včerajšnja poročila vrhovnega poveljstva. Tako n. pr. pišejo: »Junaška borba naše vojne mornarice pred Narvikom«, dalje »Težke izgube angleške vojne mornarice«, »Bombe padajo na Bergen«, »Utrjevanje nemškega položaja« itd. Listi posebno naglašajo hrabro zadržanje nemških mornarjev v napornih bitkah proti premočnemu sovražniku, ko so s preziranjem smrti šli v boj. Po hrabrosti in po obsegu je bila ta bitka edinstvena v zgodovini. Poednostnosti, ki jih javlja vrhovno poveljstvo pričajo, kako velike napore so morale premagati posadke nemških rušilcev, podmornic in letal v zadnjih dneh. »Der Montag« piše, da »so nemške sile napredovale na Norveškem v zadnjih dneh mnogo bolj, kakor so se nadejali. Srednja in južnovzhodna Norveška je krepko v naših rokah. Napad Anglije in Francije s severa na Nemčijo je onemogočen.«

Angleška minska polja od Holandije do Litve

LONDON, 15. aprila. Havas. Tekom večerajšnjega dneva so zavezniške ladje položile morske mine v širini 100 km vzdolž vse Nemčije od Kategata do Klajpede (Memel). Nova minska polja so dolga 450 km in so popolnoma odrezala Nemčijo od pomorske zveze s Skandinavijo. Raporstirajo se v Kategatu od otoka Lasöja do švedskih teritorialnih vod ter od švedskega otoka Gotlanda do točke, ki leži 12 milj od Klajpede. V Kategatu je v zvezi z morskimi polji, ki so jih zavezniški položili pretekli teden od Kategata vzdolž Norveške, Danske in Nemčije do Holandije.

LONDON, 15. aprila. Exchange Tele-

graph. Vsi angleški listi razpravljajo danes o položitvi min na Baltiskem morju, ki so zaprle Nemčiji vsako pomorsko zvezo s Skandinavijo. To dejstvo komentirajo kot največji dogodek sedanje vojne, ker dokazuje, da so sedaj zavezniške pomorske sile zagospodarile tudi v Vzhodnem morju, katero so Nemci doslej smatrali za svoje zaprtro področje. Niti v svetovni vojni se zavezniškemu bojnemu brodovju nikoli ni posrečilo vdreti v Vzhodno morje, kakor se mu je sedaj. To dejstvo bi utegnulo voditi do zelo daljnosežnih nasledkov že v najbližnji bodočnosti. Nemška sila je na morje že strta, pišejo angleški vojaški strokovnjaki.

Nemci groze Angležem z represalijami

BERLIN, 15. aprila. DNB. Pod naslovom »Anglija se poslužuje zloglasne kolonialne metode« in »London hoče izzvati državljansko vojno na severu« piše »Der Montag«, da »mora Churchill ugotoviti, da njegova mornarica in letalstvo nista več v stanju, preprečiti zasidranje Nemcev v srednji in južni Norveški. Churchillovo orožje je pač doseglo velike uspehe v

Afriki in Indiji, nikoli pa ne v Evropi. Na Norveškem hočejo zdaj Angleži izzvati državljansko vojno, da bi tako nemške posadke prisilili, braniti se proti nahujskanemu civilnemu prebivalstvu. Istočasno so Angleži napadli nezavarovano mesto, kakor je Bergen, iz zraka. V Londonu naj se zavedajo, na kakšen način je Berlin pripravljen, odgovoriti jim.«

Sedež angleške družbe za Balkan v Beogradu

TRST, 15. aprila. Stefani. Dopisniku tržaškega »Piccola« v Beogradu je izjavil predsednik velike angleške trgovske tvrdke »Enco«, g. Beatty, ki se mudi sedaj v jugoslovanski prestolnici, da se družba organizira z naglim tempom tako v Londonu kakor tudi v Beogradu. Beograd bo glavno središče družbe, ki je namenjena vsemu Balkanu. Beatty je dejal

dalje, da so v Londonu prepričani, da bodo balkanske države rade sprejele predloge s strani te družbe, ker bodo v prilogi njim samim, ne bodo pa v ničemer nasprotovale stališču njihove nevtralnosti. Istočasno se pa vrše tudi priprave za organizacijo rednega letalskega prometa med Anglijo in središči balkanskik držav.

Varnostni ukrepi Belgije

BRUSELJ, 15. aprila. Havas. Vse javne zgradbe, prometne naprave in radiofonske oddajnice v Belgiji je zasedla belgijska vojska in jih zastražila. Taki ukrepi se izdajo v Belgiji vedno, kadar to nalaga potreba zaradi napetega mednarodnega položaja. Prav tako pa se vrše tudi z vso naglico dela za obrambo velike industrije pred napadi iz zraka.

POLOŽAJ NA NOVREŠKEM

PARIZ, 15. apr. Havas. (Avala.) Norveška mobilizacija se nadaljuje. Morala prebivalstva je odlična. Vzpodbudno vplivajo vesti, da se čete uspešno upi-

rajo Nemcem. Posebno močno je odjeknila po deželi zmag azavezniškega brodovja nad Nemci pri Narviku. Norveška vojska je ohrabrena, izdajalska Quislingova vlada izgublja v samem Oslu avtoriteto ter ima velike težkoče s prebivalstvom. En član vlade je demantiral, da je vstopil vanjo, češ da so ga svojevoljno imenovali. Vojni minister Quislingove vlade se je pridružil legalni norveški vladi.

Mariborska napoved. Malo oblačno in nekoliko toplejše vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 10,9, danes najnižja —2,4 opoldne 13,0. Davi je bila slana.

kolaboracija, proti kateri ni bil prav nihče, ampak za načrt doseči znova gospodarsko in po njej politično hegemonijo Dunaja na škodo osvobojenih narodov bivše dvojne monarhije Habsburžanov. Proti takim naklepom smo se pa uprli in se bomo tudi v bodoče, ako bi jih kdo hotel obnavljati.

Slovenci in Jugoslovani torej ne mislimo nasprotovati nobeni novi, boljši ureditvi Evrope, bodisi na političnem ali gospodarskem področju, naj pridejo zadevni predlogi že s te ali one strani, zahtevamo pa, da se upoštevajo naše zahteve in da se upošteva tudi naša volja. —r.

Švedski nacionalisti pripravljali prevrat

PARIZ, 15. aprila. Havas. Švedska vlada je dobila sporočilo, da so švedski narodni socialisti pripravljali v noči od 11. na 12. t. m. prevrat pa državi. Policija je pravočasno odredila vse ukrepe, več oseb je aretiranih, mnoga so stavljena pod policijsko nadzorstvo.

Švedi sestrelili nemško letalo

STOCKHOLM, 15. aprila. Reuter. Švedska protiletalska baterija je sestrelila neko nemško letalo, ki je letelo nad Uddevallo na zahodni švedski obali. Letalo se je vnelo. Rešil se je le en član posadke.

VPOKLIC ROMUNSKIH OBVEZNIKOV V BELGIJI

BRUSELJ, 15. aprila. Belga. Romunsko poslanstvo v Bruslju je poklicalo vse romunske državljane, ki bivajo v Belgiji in so vojaški obvezniki, da se mu takoj prijavijo zaradi vpoklica.

NORVEŠKI KRALJ SE NE POGAJA Z NEMCI

STOCKHOLM, 15. apr. Havas. Norveška brzojavna agencija ponovno demantira vesti, da vodi kralj Haakon pogajanja z Nemci. Kralj je takoj splošno odbil vse ponudbe Nemčije in ostaja pri svojem sklepu, ki ga je objavil v proklamaciji na narod.

LONDON, 15. apr. Reuter (Avala). Foreign Office javlja: Norveška vlada je sporočila, da imajo nemški bombniki očitno poseben nalog, napasti norveškega kralja Haakona in njegovo družino. Kajti nemški bombniki prihajajo točno v vse kraje, kjer biva kralj in kamor se zateče vladarjeva družina. Zaradi takšnega nastopa nemškega vojnega letalstva je kralj Haakon odbil, da se sploh razgovarja z nemškim poslanikom v Oslu.

JAPONCI SE ZANIMAJO ZA HOLANDSKO INDIJO

TOKIO, 15. apr. DNB. Tokijski listi se bavijo s sedanjim stanjem vojne v Evropi in razpravljajo o možnosti, da bi zavezniške sile zasedle in zaščitile Holandsko Vzhodno Indijo. Vladni krogi so mnenja, da bi Japonci v tem pogledu ne ostala ravnodušna ter bo ukrenila vse potrebno za tak primer. Tudi če bi ena izmed vojskujočih držav proglasila to holandsko kolonijo za svojo last, bo Japonska segla po protiukrepih.

DANCI SESTRELILI DVA NEMŠKA BOMBNIKA

BRUSELJ, 15. apr. Reuter. Danska protiletalska baterija je sestrelila v jutru, ko so Nemci vdrli v deželo, dva nemška bombnika. Nemci so nato odgovorili z bombardiranjem hangarja.

ROMUNSKI PROSVETNI MINISTER V RIMU

RIM, 15. apr. Stefani. Romunski prosvetni minister je prispel semkaj. Sprejel ga je na postaji italijanski prosvetni minister Paolini.

Novice

Zadružništvo prebolelo najtežje udarce gospodarske krize

Razveseljiva gospodarska in socialna bilanca Zveze slovenskih zadrug

Ljubljana, 15. apr. Danes dopoldne je imela v Delavski zbornici Zveza slovenskih zadrug svoj letni občni zbor.

Po pozdravnem nagovoru predsednika g. Pipa na je podal ravnatelj g. Trček Fran poslovno poročilo, iz katerega posnemamo:

V prvi polovici lanskega leta je konjunktura nekoliko nazadovala in je gospodarski barometer pokazal malo krizo. V drugem polletju pa sta pospešena industrijska delavnost in zbiranje zaloga zaradi vojnih zapletov povzročila nagel dvig konjunktura. Vendar to ni pomenilo splošnega izboljšanja, še manj dvig narodnega blagostanja, ker so vojni zapletljaj na eni strani porušili normalen gospodarski promet, pospešena investicijska delavnost pa tudi ni dvignila gospodarske produkcije, temveč je pospešila vojne priprave, ki pač nudijo začasen zaslužek, ne pomenijo pa splošnega napredka.

Konsolidacija zadrug je tudi lani napredovala in je zadružništvo v glavnem prebolelo posledice dolge gospodarske krize. Kreditne zadruge so nočno izboljšale svojo likvidnost. Mlekarske zadruge so vnovčile čez 3 milijone litrov mleka in mlečnih izdelkov. Kmetijske stroje in elektrarniške zadruge so imele v obratu čez sto strojev. Tudi ostale zadruge zaznamujejo dober, nekatere naravnost razveseljiv napredok. Likvidacija kmečkih dolgov tudi lani še ni bila končana, vendar je bila do konca 1939 prevzeta že večina dolgov. Na prijavo izgub, ki so jih naše zadruge pretrpele v letih krize,

je posebna ministrska komisija pregledala zadružno poslovanje in stavila vladi predlog za sanacijski prispevek. Vendar doslej naše zadruge niso še nič prejele, dočim so bile na razdelitvi razpoložljivih 30 milijonov deležne do polovice tiste zadruge, ki so že prej dobile ogromne milijone iz javnih sredstev.

Zveza je nadaljevala delo na reorganizaciji zadrug po novem zadružnem zakonu. Pri pouku je služil v prvi vrsti »Zadružni vestnik«. V Zadružno šolo je bilo poslanih lani 18 učencev, v prvi tečaj 12, v drugi tečaj pa 6 absolventov prvega tečaja. S podporo banške uprave pa je bil prirejen tudi tridnevni tečaj za praktične zadružne funkcionarje.

V zvezo je stopilo lani 15 novih zadrug, med temi v Mariboru: »Mariborski stadion«, in »Ljudska štednja« v Celju »Narodna kreditna zadruga«. Likvidiralo oz. izstopilo pa je 8 zadrug, tako da znaša prirastek sedem zadrug. Vsega skupaj je včlanjenih v Zvezi 392 zadrug s 3591 deleži in 89.229 člani.

Denarno poslovanje se je razvijalo še precej ugodno, lastno premoženje se je zopet zvišalo. Obrestna mera se lani ni nič spremenjala, čeprav je bilo dovolj gotovine na razpolago. Hotelo se je zadrugam omogočiti bilančno ravnotežje. Skupnega denarnega prometa je bilo v lanskem poslovnem letu 370.702.415 din, čistega prebitka pa 67.032 din.

Zborovanje obmejnega učiteljstva

V soboto, 13. t. m., je učiteljstvo okraja Ljutomersko-gornjeradgonskega zborovalo pri Kapeli nad Radencem. Zborovanje je vodil sedanjí predsednik gosp. Ivanjšič Ludovik od Sv. Jurja ob Ščavnici. V svojem uvodnem pozdravnem nagovoru je spregovoril par besed kot odgovor na nedavno iznešeno napade na učiteljstvo ter pozval zbrano učiteljstvo k tovariški skupnosti in obrambi proti napadom. Ker je bil profesor gosp. Kocbek Edvard, kateri je bil na to zborovanje vabljen kot predavatelj, zadržan, je mel nato obširno predavanje in razpravo sam predsednik g. Ivanjšič; tema njegovega predavanja je bila obravnava mrtnice prirode v šoli v zvezi z narodnim čutom. Učiteljica gđ. Irma Potočni-

kova kot predsednica odseka učiteljic je obravnavala stanovske zadeve učiteljic. Iznesla je tudi predlog, da bi se vršil v mesecu juniju 1940 v Gor. Radgoni mladiški pevski koncert. Ta zamisel je bila sicer od vseh pozdravljena, iznešena pa so bila različna mnenja tako, da se ta pevski koncert radi prekratkega časa najbrže ne bo vršil. Nadzornik g. Karbaš Fran je podal nekaj poročil v izvideleku iz narodne prosvete, ki se bavi v zadnjem času zlasti s slabim gnotnim položajem učiteljstva, obenem pa podal važna navodila in statistično poročilo. Prihodnje zborovanje bo pri Sv. Jurju ob Ščavnici 3. maja ter bo na istem predaval g. Kocbek Edvard.

USPEH SLOVENSkih KNJIŽEVNIKOV V ZAGREBU

Slovenski književniki so vrnili obisk hrvatskih tovarišev v Ljubljani in pohiteli v Zagreb, kjer so priredili sijajno uspešno literarni večer v gledališču. Gledališče je bilo popolnoma razprodano, kar dokazuje, da so Zagrebčani toplo pozdravili prihod slovenskih književnikov. Na zagrebški postaji so jih pozdravili hrvatski književniki in zastopniki slovenske kolonije. Slovenci so nato odšli na grob Stjepana Radića in tam položili venec. Ob grobu je govoril predsednik društva slovenskih književnikov prof. Koblar. Na literarnem večeru so nastopili Oton Župančič, Frau Ks. Finžgar, Pavel Golia, Anton Vodnik, dr. Bratko Kreft, Edvard Kocbek in Igo Gruden. Vsi so bili toplo pozdravljeni in Zagrebčani so se jim oddolžili z dolgočrajnim pritrjevanjem.

Celje

TEŽKA NESREČA V GOZDU

V nekem gozdu v Jurkloštru so podrobili dreve. Pri delu je bil zaposlen tudi 38 letni delavec Josip Jazbnšek iz Jurkloštra. Drevo se je podrlo in mu padlo na glavo, katero mu je težko poškodovalo, stisnilo mu je tudi prsni koš. Reševalci iz Celja so ponesrečenca prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

c Predavanje SPD pod naslovom »Orknejski otoki« bo v četrtek, 18. t. m., ob 20. v predavalnici Ljudskega vseučilišča v Celju. Predavala bo v slovensčini g. Fanny S. Copeland iz Ljubljane. Projekcija koloriranih slik bo ilustrirala zanimivo in aktualno predavanje, ki ga ne smele zamuditi.

c Mestno poglavarstvo celjsko opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. aprila zapadli v plačilo: 5 odst. najemniški vinar in 2 odst. kanalska naklada za proračunsko razdobje od 1. aprila do 30. junija 1940. Vodarina in števina za proračunsko razdobje od 1. januarja do 31. marca 1940. Prvi obrok davčnine na vozila za leto 1940-41. Strauke se pozivajo, da zapadle obroke plačajo pri mestni blagajni celjski zanesljivo do 10. maja t. l. Po preteku tega roka se bodo zaračunale zakonite 6 odst. zamudne obresti. Plačila, ki bodo pa zaostala po preteku 6 tednov od dneva dospelosti, se bodo izterjala izvršilnim potom.

c Ljudsko vseučilišče. Drevi ob 20. bo sklepno predavanje. Predaval bo univ. prof. dr. Boris Zarnik o temi »Kaj nam pripovedujejo okamenine o postanku žižih bitij«. Predavanje bo s skiptičnimi slikami.

c Živahna nedelja na Hribu sv. Jožeta. Včeraj se je slovesno praznovala takozvana »Tretja nedelja« pri sv. Jožetu nad Celjem. V cerkvi in zunaj cerkve so bila slovesna cerkvena opravila. Lepo vreme je dopoldne privabilo na hrib veliko število ljudstva iz bližnjega in daljnega celjskega okoliša, popoldne pa so na prijazen grič pohiteli meščani. Po mestu se je posebno dopoldne poznal dotok podeželskega prebivalstva in je bilo precej živahno po gostilniških obratih.

c Dva napada. 29. letnega dinarja Fr. Puca sta na Poluhah pri Celju napadla dva neznanca in ga s kolom poškodovala po glavi in levi roki. — 21. letnega sina preužitkarja Jožeta Rajteriča iz Polja ob Sotli je doma napadel pos. sin Mihael Yunšek in ga z nožem zabodel v hrbet in levo pleče. — Oba sta iskala pomoči v celjski bolnišnici.

c Tovorni avto je na mostu v Gornjemgradu podrl na tla 27 letnega posestnika Al. Hrena iz Gornjega grada. Pri tem mu je bila zlomljena desna noga pod kolonom. Pt!

p Javna seja. Drevi ob 18. se bo vršila v mestni posvetovalnici proračunska seja mestnega sveta.

Ljubljana

Jubilejna umetnostna razstava v Ljubljani

Greš po promenadi proti Jakopičevemu paviljonu poln lepih misli o umetnosti, njeni tradiciji in poslanstvu, ki ga mora vršiti vsaka kulturna ustanova. »Pse na vrvice!« je prvo kar vidiš, nato šele opaziš na istem drogu lepenko z velikimi črkami, ki naj ti povedo, da je v paviljonu jubilejna umetnostna razstava. To je edini znak, ki opozori človeka na to veliko kulturno manifestacijo. Res, velika skromnost! Človek si ne želi marševske pompoznosti in kičaste dekoracije, ki naj bi pačila naše narodno obeležje, temveč samo ono najskromnejše — našim sposobnostim enakovredno besede.

V trpljenju in nacionalnih bojih rojena zavest, ki je bila kronana s poniževanjem naših lastnih ljudi, je prodrla in postavila temelje Leta 1900. Štirideset let snovanja in dozorevanja z boji po svojem lastnem klicu smo doživeli.

Društvo Slovenskih likovnih umetnikov je priredilo to razstavo. Hvalevredna iniciativa, ki jo je pa nečastno izvedla. Prostor šam po svojem obsegu ni zadovoljil težnjam naših potreb. Vprašanje je, če ne bi bila »Narodna galerija« s svojo centralno dvorano za takšen retrospektiven pregled. Bilo bi lahko več del v lepši skupnosti razstavljenih. Ali

p Zakaj ni bilo v petek slaničarjev? Resnici na ljubo moramo naš članek od sobote popraviti in povedati, da so ti špeharji tokrat vendar »štrajkali« in sicer niso klali ter postavili mesa na trg vsled tega, ker jim oblast ni dovolila zvišanja cen. Tudi mesarji niso dobili tega dovoljenja in so za enkrat ostali še pri starih cenah.

p Koncert mariborske Glasbene matice, ki je sicer navdušil občinstvo, ni bil obiskan kot običajno, to pa radi nespornuma, ker je bila javnost mnenja, da je nastop odpovedan.

p Zahvala. Mesto venca na grob pok. Hinka Korenjaka so sostanovalec, mestni uslužbenec in znanec, poklonili za osirotele otroke znesek 328 din.

o Zvišanje cen sladne kave in mila. Banska uprava je dovolila tovarni sladne kave »Pražarna Žika d. z. o. z.« v Ljubljani zvišanje cen; dalje je banska uprava dovolila tovarni mila »Persil d. z. o. z.« v Celju, da sme detajlno razprodajati proizvode v omotih po 6 in 3 din ter prašek za pranje po 15 din kg.

o Cena modre galice je maksimirana na 6.80 din za kg franko natovorjen vagon.

Slovenski skavti

Po statistiki za prvo četrtletje 1940 šteje Dravska skavtska župa danes 1254 članov (954 moških, 300 ženskih) in obsega 16 stegov, 5 župnih klubov in 3 pripravljalne edinice. Nekatere edinice izkazujejo lep napredok, druge pa nazadek. Tako je steg Kamnik, ki je bil eden najmočnejših, padel na samo 18 članov. Na prvem mestu je Zmajev steg Ljubljana s 267, na drugem pa Kaajev steg Maribor s 207 člani. Ker so se nekatera druga društva pričela posluževati skavtskega imena in skavtskih oznak, je treba ugotoviti, da je na področju dravske banovine edina legitimna skavtska organizacija Dravska skavtska župa, katere člani so edini upravičeni nositi skavtski kroj in skavtske oznake.

o Slovensko čebelarstvo društvo je imelo v Ljubljani uspel občni zbor, na katerem so razmotrivali o delu slovenskih čebelarjev in ugotovili nove smernice bodočega dela. Sprožena je bila iniciativa za ustanovitev zadrug za vnovčenje medu in drugih čebelarških pridelkov.

o Sladkor se ne bo podražil. Prodajna centrala za sladkor sporoča, da vest o povišanju cene sladkorja ni točna in da se sladkor kljub podražitvi sladkorne pese ne bo podražil.

o Cene naraščajo. Indeks cen se je glasom uradne statistike marca dvignil v trgovini na debelo za 3,7 odst., v trgovini na drobno pa za 17,6 odst.

o Za 100.000 din so se zmotili pri sestavljanju proračuna kranjske mestne občine. Proračun je bil sprejet in so napako seštevanja šele naknadno ugotovili.

o Železobetonski mest na drž. cesti čez Pesnico v Zamušanjih je izlicitalo podjetje inž. Pretnarja v Ljubljani za 374.214 din. Ministrstvo gradb je licitacijo potrdilo ter bo gradbeno podjetje v kratkem začelo z deli, ki bodo prinesla revnemu prebivalstvu vsaj malenkostno možnost zaposlitve in zaslužka.

o Pri podiranju smrek se je v Selah pri Slovenjgradcu ponesrečil 53 letni dninar Tomaž Kočnik. Nanj je padla smreka in mu poškodovala obe nogi.

o Dva brezmesna dneva bosta najbrže uvedena tudi pri nas. V ta namen je že izdelan načrt, po katerem bosta brezmesna dneva ponedeljek in petek. Ta dva dni se ne bi smelo klati govedi, telet in prašičev, v javnih lokalih pa ne pripravljati mesnih jedi. Mogoče pa bo na ta dneva prodajati ovčje meso in perutnino. Najbrže bo sploh prepovedano klanje prašičev pod 6 mesece in telet pod 1 letom ter breje živine.

o Zdravniška služba je razpisana v banovinski bolnišnici v Ptuju. Prošnje je poslali do 24. t. m. banski upravi v Ljubljani.

o Za 11.000 din gonilnih jermenov so ukradli neznan vlomilci v lenarški elektrarni in na žagi posestnika Maska Sumara v Radehovi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

n V Bosni spel sneg. Po celi Bosni je zadnje dni divjala burja s snegom. Mnogo snega je padlo zlasti na planinah, snežilo pa je tudi v dolinah in je Banja Luka pod snegom.

n Pospešeni vlak bodo uvedli na progi Zagreb—Čakovec, ki bo velike gospodarske važnosti.

n Ker so cigane pretepli, je moralo pred sodnike v Petrinji 64 kmetov.

pa odločnoji gospodje niso hoteli odstopiti polpretekle ustvaritve novi, porajajoči se umetnosti.

Razstavlja 70 slikarjev in kiparjev. Nekaj ljudi je, ki iz osebnih ali kakršnih koli vzrokov niso razstavili.

Če se je Umetniški svet, od »Boga dana kompetenca«, res striktno držal svojih načel, ki jih kot žirija mora imeti, ne bi nastala nesozmernost — ki ni naključje — ki se nehote vsiljuje obiskovalcu razstave. Umetniški klub »Neodvisnih« ima od vsakega člana po dve sliki (razen dveh), dočim smo Mariborčani (brez Jiraka) zastopani le s po eno sliko. (Iv. Kos ima dve.) Da je bila organizacija prirediteljev slaba, dokazuje že to, da so zadnji trenutek prijavljena dela odklonili. — Ni prostora! O tem in še marsičem ne bo spraševal tujec. Ustvaril si bo mnenje, kakršno se mu mudi na razstavi. Destruktivnost organizacije stopa vse bolj v ospredje ob takšnih prilikah, pod katerimi bi pač morale vse osebne in klubske nevšečnosti biti eliminirane.

Namen te razstave bi pa bil, da pokažemo celotno podobo našega ustvarjanja in hotenja, da bi iz teh dvoran zadisalo od sončnega Krasa po lepi cvetoči Dolenjski, preko snežnih mogotcev, ki

kraljujejo v plavini neba, v dolino naše otožne Koroške, Dravske doline in vinorodne Štajerske v jeseni, pa do Prekmurskih gotskih fresk.

Tako bi si ustvarili umetnino, ki bi bila v vsakem svojem detajlu in v celoti kvalitetna.

Štiridesetletnica! Kako naj se moralno opravičimo pred našimi tvorci, ki so položili prve temelje v slovenskem slikarstvu in s tolikim idealizmom sledili urenitvenju svojih ciljev. Mladi so bili, kot smo danes mi, mogoče močnejši in zavrednejši v svojih stremljenjih. Čas pa zahteva od nas, da smo še večji, ker je boj za obstoj in našo čast trši.

Tako kot je vstala, bo rastla in dorastla naša slovenska umetnost, ki je bogata, do svojega upravičenega slovesa nam v ponol, drugim v spodbudo.

Potrebujemo pa bi: več neomajne vere v življenje in zdravja, čistega srčnega zdravja polnega krvi.

Franjo Golob, akad. slikar.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:

Ponedeljek: Zaprtlo.

Opera:

Ponedeljek: ob 19. uri Proslava Maletrinskega dne.

Maribor

Prosvetno delo v znamenju narodne sloge

Najmočnejša narodno-prosvetna organizacija na meji Zveza kulturnih društev v Mariboru, je imela včeraj v Narodnem domu dobro obiskani občni zbor. Zborovanje je vodil predsednik gosp. Janko Pirc, ki je uvodoma pozdravil zastopnika ljubljanske ZKD gg. Bučarja in Verbiča nato pa obširno poročal o narodno-prosvetnem delovanju, ki je bilo zlasti v teh razvrhah razmerah tem potrebnejše in živahnije. Podrobno pa je to ogromno delo prikazal neumorni tajnik g. Golež. Narodno-prosvetno delo se mora vršiti zlasti v obmejnih krajih le v znamenju najlepše narodne sloge. ZKD je v Zvezi včlanjenih 264 društev in 5 posameznih ustanovnikov. Med člani je 88 sokolskih edinic, saj so včlanjene skoraj vse edince mariborske sokolske župe in tudi nekaj društev iz celjske župe. Nadalje je v ZKD včlanjenih 30 izobraževalnih društev in čitalnic, 28 knjižnic, 8 dramskih društev in šolskih odrov, 11 pevskih društev, 4 godbena društva, 11 gasilskih čet, 13 dobroteljskih društev, 21 narodnoobrambnih društev, od katerih je 15 podružnic CMD, 40 strokovnih in stanovsko prosvetnih društev in 5 sportnih društev. Vsa ta društva imajo nad 15.000 članov. 66 društev ZKD ima lastne knjižnice s 41.822 knjigami. 44 društev ima tudi svoj lastni oder, ki z gledališkimi predstavami in drugimi prireditvami krepijo narodno zavest na podeželju. 11 društev je prijavilo lutkovni oder. Včlanjena društva so priredila lani 200 gledaliških predstav, 61 lutkovnih prireditev, 102 godbena nastopa, 30

tamburaških nastopov, 30 pevskih prireditev, 308 predavanj in 334 drugih prireditev, kar je mnogo pripomoglo k uspešnemu narodno-prosvetnemu delu na meji.

ZKD v Mariboru je prav marljivo delovala v raznih odsekih, kakor v dramskem, predavateljskem in kinoodseku. Dramski odsek je izpopolnjeval in urejal dramsko knjižnico, izposojeval gledališke igre in pomagal graditi odre ter kulise. V kratkem bo dramski odsek ZKD priredil enodnevni režiserski in šminkarski tečaj, za katerega je precejšnje zanimanje.

Knjižničarski odsek je ustanovil preteklo leto dve novi knjižnici, in sicer v Leskovcu pri Slov. Bistrici ter pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Ukinjene so bile knjižnice v Kapli, v Josipdolu, v Hotizi in pri Sv. Urbanu pri Ptuj.

Predavateljski odsek je sestavil nov seznam predavateljev in predavanj, kino odsek pa je preskrbel Zvezi 4 kulturne filme, ki jih je tudi javnost toplo pozdravila.

Iz opisanega je razvidno, da je bilo delo ZKD intenzivno in vsestransko ter da je v vsakem oziru odgovarjalo namenu in poslanstvu Zveze. Da pa bo to delo še

uspešnejše, je potrebno, da društva, ki so v zvezi včlanjena, ne smatrajo ZKD samo za izposojevalnico knjig in gledaliških iger, marveč za svojo matico, sodelavko in pomočnico pri prosvetnem delu.

Iz poročila blagajnika g. ravnatelja Bratoža posnemamo, da je imela ZKD lani 36.858 din dohodkov in 19.275 din izdatkov. Za nadzorni odbor je poročal g. Cotič, nakar so bile volitve. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Janko Pirc, v odbor pa gg. Ivan Tomazič, Vekoslav Špindler, Marino Kralj, Josipina Cerinšek, Fr. Bratož, dr. Fran Krulc, Vekoslav Španger, Ivan Robnik, Josip Škilan, dr. Anton Dojar in Fran Golež v nadzorni odbor pa Alojz Cotič, prof. Lojze Bizjak in Josip Klemenčič. V razsodišče sta izvoljena dr. Igor Rosina in dr. Fran Lipold.

Sledili so vzpodbudni govori raznih zastopnikov, med njimi referati gg. Bučarja, Verbiča in Mirka Vaude od Sv. Marjete ob Pesnici. Vsi govori so izzveneli v želji po složnem delovanju na meji v korist nas in države.

Proslava Zrinjskega in Frankopana

V Narodnem domu je tukajšnja srednješolska mladina na zelo lep način proslavila spomin mučenikov Zrinjskega in Frankopana. Akademijo so pripravili in priredili podmladki JS na srednjih šolah pod pokroviteljstvom mestnega odbora JS. Lep spominski govor je imel prof.

Karel Stražar, ki so mu sledile številne pevske in glasbene točke. Spominska proslava je vsestransko uspela in pokazala razumevanje naše srednješolske mladine za zgodovinske dogodke in narodne ideale.

Kulturni škandal Maribora

Sinoči bi se moral vršiti v tukajšnjem gledališču recitacijski večer ljubljanskih književnikov. Spored je bil zelo pestro sestavljen. Umetniki so prišli v Maribor, gledališče pa je bilo skoraj popolnoma prazno. Prišlo je le nekaj osebnih znancev ljubljanskih književnikov in so morali

večer odpovedati. To dejstvo je zelo slabo spričevalo za Maribor, ki se ob vsaki priliki rad trka na svoja kulturna prsa. Kje so bili sinoči ljudje, ki bi bili dolžni podpirati kulturna stremjenja naših književnikov, pa naj bodo ti iz Ljubljane ali Maribora?

sala delo ruske šole, kulturno delovanje in socialno delo ob priliki božičnic. Izvoljen je bil večinoma stari odbor.

m Tudi plašilna pištola je nevarna. To je spoznal 19 letni delavec Ivan Vuk iz Hoč, ki se je s plašilno pištolo po nesreči ustrelil v oči in se nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Z voza je padel 77 letni upokojeni železničar Mihael Korb iz Mejne ulice in si poškodoval rebra. Zdravi se v bolnišnici.

m Pri koncertu Glasbene Matice mariborske, ki bo v sredo, 17. aprila, se bodo izvajale krasne narodne obredne pesmi. V njih nastopi kot solistinja primadona našega Narodnega gledališča gospodična Jelka Igljeva.

m Ljudska univerza. Drevi ob 20. bo predaval dr. Josip Badalič iz Zagreba o vtisih s potovanja po Ameriki. Zanimivo predavanje je nedavno vzbudilo v Zagrebu veliko zanimanje in toplo priznanje, tako da se je moralo ponoviti. Predavatelj bo seznanil občinstvo zlasti z vsemi važnejšimi žarišči duhovne kulture. Predavanje pojasnjujejo skioptične slike.

m Namesto cvetja na grob blagopojne g. Amalije Vertnik pokloni družina g. Jaki-ja 100 din v prid CMD za ubogo obmejno šolsko dečo.

m Namesto venca na grob pok. trgovke gospe Amalije Vertnikove je podaril odvetnik g. dr. Rudolf Ravnik podpornemu društvu I. realne gimnazije v Mariboru 200 dinarjev.

m Splavarska sezona se je že pričela. Iz Dravske dol. so že pripluli prvi splavi.

m V spodnji kazinski dvorani priredi žensko društvo jutri, v torek, ob 20. čajanko, ki naj se je članice zanesljivo udeležijo.

m Mariborski oficirji so priredili svojim tovarišem, ki so premeščeni in rezervni oficirjem, ki zapuščajo Maribor, v Narodnem domu prav lep tovariški večer, katerega se je udeležil tudi general Golubovič.

samomor. Žena, ki je bila nekoliko slaboumna, je skočila v bližnji potok, kjer je v globini 40 cm utonila. Truplo samomortilke so pokopali na farnem pokopališču v Prevaljah. Pokojnica, ki je živela s svojim možem v zelo težkih socialnih razmerah, je že l. 1930 poskušala napraviti samomor, kar pa so ji tedaj pravočasno preprečili.

ZAGONETNA SMRT

Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je bil na doslej še nepojasnen način ubit posestnik Franc Kamenšek. Mariborsko drž. tožilstvo je odredilo obdukcijo, orožništvo pa vodi intenzivno preiskavo o zagonetnem uboju.

m Napredoval je v 4-II g. Vilko Sušteršič, nastavnik I. deške meščanske šole v Mariboru.

m Zborovanje zasebnih in trgovskih nameščencev bo jutri, v torek, ob 20. uri v salonu pri „Novem svetu“. Na dnevnem redu je vprašanje razširitve pokojninskega zavarovanja na trgovske nameščence ter dolžnosti in pravice teh do pokojninskega zavoda.

m Rуска matica v Mariboru je imela v prostorih NSZ občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Sokolov. Poročila so opi-

Dr. Vladimir Travner

Po daljšem bolehanju je preminul sodni svetnik dr. Vladimir Travner. Z njim lega v grob markantna osebnost v slovenskem slovstvu in slovenski kulturi. Pokojnik je bil mož izredne in visoke naobrazbe ter veččak zlasti na zgodovinskem polju. Narava ga je mimo tega obdaruja s pristnim in duhovitim humorjem, ki ga je kot Jurček Frnikula dajal Slovencem v zvrhani meri. Po tem in po njegovih zgodovinskih važnih delih bo spomin na tega moža trajen med slovenskim narodom.

m Kolesarjeva nesreča. Na Vodnikovem trgu se je včeraj ponesrečil kolesar Maks Pobensek. Na kanalski rešetki mu je spodneslo kolo, da je padel in se poškodoval na glavi. Nezavestnega kolesarja so reševalci prepeljali v bolnišnico.

m Bencinsko karto je izgubil trgovec Otmar Kiffman. Dokler ne bo dobil iz Beograda nove karte, se ne bo mogel voziti.

* MARIBORSKI SPORTNIKI! Udeležite se vsi sprejema zmagovalne državne reprezentance, danes ob pol 14. na glavnem kolodvoru.

* Pri Plaucu igra dnevno priljubljena damska kapela Jože Zemljaka s popularno pevko Franciško in pevcem Jožom.

m Nočna lekarniška služba od 13. do vključno 19. t. m.: Mestna lekarna pri »Orlu«, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjič „Njeno ženitovansko potovanje“. — Od torika dalje prekrasen film „Gospa Judita“.

* Esplanade kino. „Juarez“, monumentalni film največjega formata po resničnih dogodkih tragedije Maksimilijana Habsburškega z Paulom Munijem. Najboljše remek delo vseh časov.

* Kino Union. Do srede „Pustolovščina Tima Taylora“ I. del. Eksotičen vefilm napete vsebine in sijajne inscenacije v dveh gradionih epohah.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 15. aprila; Zaprt.

Torek, 16. aprila, ob 20.: „Trideset sekund ljubezni“. Red C.

Premiera izvrstne ameriške drame „Ane Christie“ bo tekem tega tedna.

Predstava za Udruženje igralcev v mariborskem gledališču bo v kratkem. Upripori se vesela in zelo zabavna pristna gorenjska ljudska igra „Vdova Rošlinka“.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Prvo žrebanje 40. kola

Din 300.000.—:	48339
Din 100.000.—:	32118
Din 80.000.—:	31892
Din 50.000.—:	99142
Din 30.000.—:	91007
Din 25.000.—:	62388
Din 10.000.—:	15304 40886 41156 59449 62465

Din 5000.—:

3013 3826 27234 28029 30465 35783 71409 73826 77383 83158

Din 3000.—:

2175 4673 11361 22344 32446 36388 37103 49717 56300 62472 70213 71265 71476 75154 76041 94785 97168 99430

Din 1000.—:

10907 12550 19320 22131 24315 25732 29782 31647 27783 37124 39188 41496 44374 47788 48140 51644 56994 58761 59464 59749 60777 62648 69004 70675 70676 71683 72742 87252 88096 88959

(Brez jamstva)

Prihodnje žrebanje bo 10. maja t. l.

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

KONCERT GLASBENE MATICE

V sredo, 17. aprila, priredi Glasbena Matica v Sokolski dvorani koncert obrednih pesmi, ki jih poje narod pri raznih prilikah, tako pri svatbah, ko peljejo nevestino balo, potem ko odvedejo nevesto na novi dom, ko ji tam voščijo srečo itd. Nadalje so tu pesmi, s katerimi si narod spremlja svoje plese in bi jih lahko imenovali narodne šlagerje. Z nadaljnjimi pesmimi daje duška svojim čustvom ob raznih drugih prilikah in so zato pravo narodno blago, narodna zakladnica, iz katere nam raste naša narodna glasba. Hvaležni se odzovimo Glasbeni Matici, ki nam hoče posredovati te krasne narodne umetnine.

VELIK VLOM NA POBREŽJU

V skladišče mehanične tkalnice Hugo Stern na Pobrežju so vlomili neznan tatovi in odnesli za 9000 din raznega platin. Vlomilci so izkopali luknjo v zid in se skozi njo splazili v skladišče.

OTVORITEV »KOBANSKEGA TEDNA«

Po uspešnih predpripravah bo danes zvečer ob 20. otvorjen „Kobanski toden“. V mali dvorani Sokolskega doma se namreč zvečer otvori razstava kobanskega akd. slikarja Lojzeta Sušmelja. Ob tej priliki ima otvoritveni govor predsednik CMD nadzornik g. Tomazič. K otvoritvi je vstop prost.

UMORJENO FRANKOVO SO IZKOPALI

Vsem je še v spominu ljubezenska tragedija, ki se je nekoga jutra odigrala v neki tukajšnji tovarni. Takrat je bila ustreljena 17 letna tkalka Marija Frankova. Ker njeno truplo ni bilo razteleseno in se je tekom preiskave izkazalo, da je to potrebno, so umorjeno dekle po treh mesecih izkopali in njeno truplo obducirali. Razprava proti Tomiču, ki je Frankovo ustrelil, bo jutri.

SAMOMOR V POTOKU

Pretekli teden je izvršila v Lešah pri Prevaljah 63-letna Marija Stana

Dobro gospodarstvo je tudi temelj narodne zavesti

Dvomesečni strokovni kmetijski tečaj za učitelje in voditelje kmečko nadaljevalnih šol je pričel v ponedeljek, 8. t. m., na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Od številnih prosilcev so bili sprejeti slednji šolski upravitelji, odnosno učitelji: Barbarič Karol (Domanevcu — Prekmurje), Božič Anton (Sv. Duh na Ostrmem vrhu), Bezjak Jožef (Odranci, p. Beltinci), Babič Josip (Melinci, p. Beltinci), Bajlec Ivan (Marjanci — Prekmurje), Horvat Jožef (Srednja Bistrica), Jug Feliks (Preloga — Vinica), Kolar Vilibald (Križevci — Ljutomer), Kocbek Jožef (Vučja vas — Ljutomer), Kert Jožef (Sv. Rupert — Slovgor.), Kenc Josip (Marija Snežna), Kociper Peter (Svetinje — Ivanjkovci), Kuštrin Stane (Sv. Jurij — Rogoševci),

Kimcl Avgust (Rečica — Črnomelj), Lah Milan (Negova — Ivanjkovci), Lapajne Anton (St. Peter — Novo mesto), Kmetec Jožef (Sv. Marjeta — Rače), Marolt Franc (Dragatuš), Mašat Ludvik (Luče pri Ljubnem), Pucko Janko (Hotiza — Lendava), Prah Karl (Vurberk), Rojic Jože (Sv. Marko — Ptuj), Vičar Franc (Polenšak — Ptuj), Šegula Pavle (Sv. Marjeta — Ptuj), Švarc Ivan (Razbor — Zid. most), Zupanek Jože (Orla vas — Braslovče), Zupan Ivan (Blatna Brezovica — Vrhnika), in Zorn Otmar (Sele — Suhor). Predpoldan je teoretičen pouk iz sadjarstva, živinoreje z mlekarstvom, poljedelstva s travništvom, vrtnarstva, čebelarstva in iz vinarstva s kletarstvom. Popoldan pa se vsi tečajniki z veliko voljo in zanimanjem udeležujejo

pri praktičnem delu odn. demonstracijah. Ob zaključku tečaja polagajo kandidati strokovni izpit pred posebno komisijo strokovnjakov in kmetijskega oddelka kr.banske uprave. Vsak tečajnik bo do zaključka napisal tudi razpravo o izboljšanju najvažnejših kmetijskih panog njegovega službenega okraja.

Danes smo Slovenci edini svobodni evropski narod, ki imamo najvišje razvito kmečko nadaljevalno šolstvo. Pred nami so le Čehi in Danci, ki pa doživljajo v teh dneh svojo narodno tragedijo, ki uničujoče vpliva na vse dolgoletne napore za dvig najširših kmetijskih množic. V interesu našega kmeta je, da v bodoče posvetimo še več pažnje dvigu njegovega gospodarstva, ki je temelj za njegovo narodno zavednost.

Zanimivosti

Zgodovinski govor lorda W. Churchilla 1923

Predvideval je dogodke, zaradi katerih vodi zdaj britsko mornarico v bojih na severu

Prvi lord angleške admiralitete, Winston Churchill je dejanski vodja sedanje angleške protiakcije na Norveškem. O njem je znano, da je marsikdaj odigral v angleškem parlamentu vlogo francoskega Ciemeneceaua. Ko je n. pr. 23. decembra 1923 zborovala spodnja zbornica, je sedel mož s sklonjeno glavo za mizo in nekdo ga je vprašal:

— Ali boste tudi vi govorili:
— Morda

Odgovor je šel naglo med poslanci, vsi so šepetali:

— Churchill bo sodeloval v debati...
Novinarji so planili k telefonom, da obvestijo svoje liste o prostoru, s katerim morajo računati.

Pričela se je debata. Vprav pred 14 dnevi je bila tedaj prišla v nemški rajstag prva skupina narodnosocialističnih poslancev stranke Adolfa Hitlerja. Dobil je nad 33% vseh glasov in postala najmočnejša stranka v državi. V svojem volivnem programu je Hitler terjal enakopravnost v oborožitvi in boj proti versajski mirovni pogodbi.

Ko je vstal Churchill in povzel besedo, je imel v levici kopico beležk, v desnici pa črno obrobljene naočnike ter je zdaj pa zdaj čital iz zapiskov. Med enostavnimi kretjnami prepletanimi z ironijo govora, je začel svoje zgodovinske besede. Začel je z mirnim tonom, govoril je o kofederaciji v Lausanni, ki je Nemčijo obvezala reparacij versajske pogodbe, o položaju Angije ter se dotaknil besed ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda, nakar je, citirano po prevodu iz »Weltwoche«, s povzdignjeno besedo dejal:

— Na drugi strani je Nemčija močna. Nemčija ki je še nedavno držala svet

pod orožjem, Nemčija, ki ima ob sebi mnogo prijateljev, zaveznikov in spremljevalcev močnih narodnosti, ki verujejo, da je njih politika v stabilni meri povezana z nemško. Nemčija, v kateri je število mladih ljudi, ki dosežejo vsako leto vojaško dolžnost, gotovo dvakrat večje kakor v Franciji. Vprašanje je, ali se more tej Nemčiji dopustiti, da se spet oboroži. Ne varajte se. Ne dopuščajte vladi prepričanja, da Nemčija ne zahteva ničesar drugega nego samo stanje enakosti in enakopravnosti. Ni to, kar mladim, odločnim Nemcem, ki stopajo po nemških ulicah, lebdi pred očmi. Oni hočejo orožja! Toda, kadar bodo imeli orožje, verujte mi, bodo zahtevali povratek vseh izgubljenih krajev in kolonij. Če se

ho tem zahtevam zadovoljilo, bodo si še dalje in če se to ne bo moglo preprečiti, bodo si še pretresljaji, morda tudi razsulo držav.

Churchill se je vsedel, debata se je nadaljevala. Vlada je izjavila, da smatra te besede za take, da jih je treba obžalovati, ker so obenem »zvon za alarm, pa tudi zelo malo patriotske...« Toda Winston Churchill je izgovoril. Izrekel je svoj prvi opomin. Mnogi člani zbornice so se tedaj tolažili, da Churchill nima razsodnosti... Z druge strani so pa bili vseeno vznemirjeni, ko so slutili, kaj če bi Churchill imel prav...

Še pol ure je Churchill s sklonjeno glavo ostal na svojem mestu. Potem je zapustil palačo.

Lovsko letalo z 10 strojnicami

Ameriško lovsko letalo tipa »Vult Vangard« ima 10 mitraljezov, ter razvija brzino 420 milj na uro. To letalo doseže višino 6000 metrov. To je eno od najhitrejših enosedelnih lovskih letal na svetu. Zadnji čas se mnogo govori o aparatu tipa »Curtis P-40«, ki ga zlasti

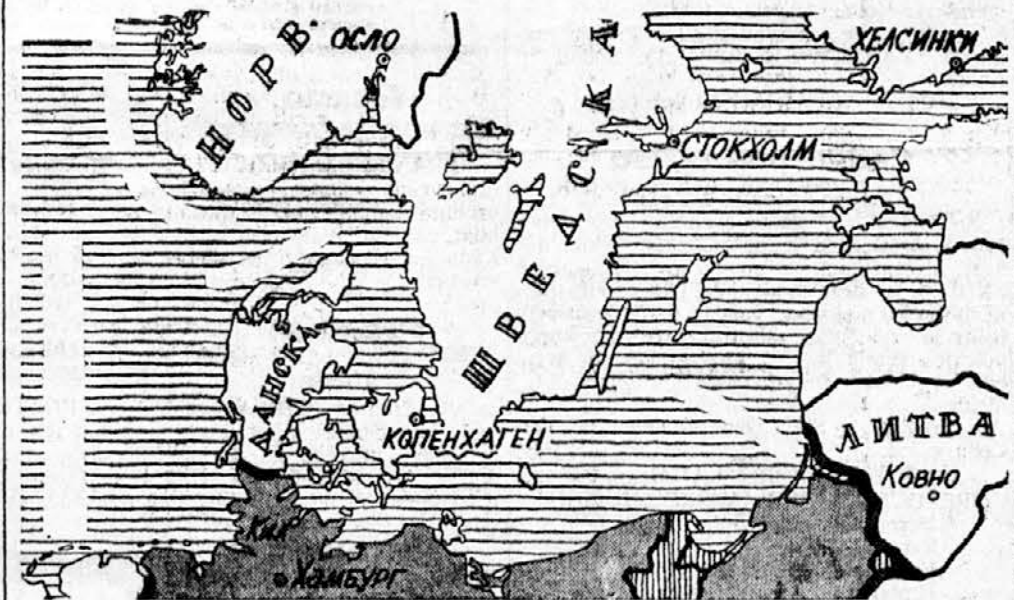
Francozi zelo cenijo. Doslej so uporabljali samo starejši model tega letala, ki razvija brzino 300 milj na uro, ima pa odlične sposobnosti za manevriranje. — »Curtis P-40« je zgrajen za borbo v velikih višinah ter ima največjo brzino 400 milj na uro.

Človek, ki je 8 let živel v peklu na zemlji

Največja kazen za francoskega obsojenca je izgon na otok Guyano, ki je pravi peklo na zemlji.

Renne Belbone na zelo zanimiv način opisuje spomine 8 let, ki jih je preživel na Hudičevem otoku. Leta 1820 je bil

obsojen na 8 letno ječo v zloglasni kazenski koloniji na tem otoku. Kazenska ekspedicija je obstajala iz posebnega parnika za izobčence človeške družbe. Obsojence so strpali v železne kletke. V vsaki kletki je bilo po 80 do 90 obsojen-

Bele lise pomenijo minska polja, ki so jih položili Angleži ob Danski in Norveški, v noči na nedeljo pa ob vходу v Katte gat ter med Švedskim otokom Ölandom in Memelo m(Klajpedo) na vzhodu. S tem je Baltsko morje na obeh izhodiščih zaprto. (Glej poročila med brzobjavkami).

Spomnite se CMD!

REŠITEV NEDELJSKE KRIZANKE ST. 71

Vodoravno: dramatika, lani, Avar, ena, hrana ta, dlan, kres, ki, grob, moj, Olib, Sava, sak, Dora, se, voda, peta, et, leča, ura, Loče, Uran, starešina.

Navpično: dleto, osel, l(oco) s(igili), rana, glas, Lot, Ana, krik, peča, mi, drob, večer, hleb, dota, Taras, soda, uš, Ivan, Mara, Uri, kan, kava, etan, Arabija, Stana.

cev. Renne Belbone opisuje življenje v teh kletkah na ladji. Kaznjenci so imeli zemljevide in jih studirali. Mnogo so se razgovarjali o zloglasni Guyani. O vsem mogočem so govorili: o življenju na Hudičevem otoku, o možnostih bega, o mukah, ki jih čakajo, o vsem, le veselega ni bilo nič v tem pogovoru. Že v kletkah na ladji so obsojenci obupavali in se poživilili, tako strašno so jim naslikali življenje v kazenski koloniji na Guyani. Ko so zagledali obrise Hudičevega otoka, je vsem zastal diš. Ladja se je naglo približevala kopnu, kjer so čakali črnci in kaznjenci, ki so sicer že odslužili kazen, se pa ne smejo vrniti med ljudi v življenje. Nove obsojence so odpeljali v taborišče Sainte Lorane, kjer so jih v skupinah po 60 ljudi zaprli v barake.

Pred rešetkami so se pojavili domačini in ponujali obsojencem tobak, kavo in banane. Plačali so te stvari z obleko, ki so jo prinesli iz Francije.

Naslednjega dne je bil raport pred upravnikom kaznilnice. Ta je predložil vsem obsojencem nesmiselnega bega, ki se ne more posrečiti.

Življenje je strahovito na tem otoku izobčencev. Od 700 ljudi, kolikor jih vsako leto spravijo na ta otok, umre že prvo leto 400.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

47

Glenison se je precej nalezla Filipove veselosti in dobre volje. Naglo je stopila v hišo, da pripravi Brianu večerjo ter naroči pestunji, kako naj spravi Briana spat. Med delom si je polglasno pela neko plesno melodijo ter precej radostno stikala po omarah za posameznimi deli večerne toalete. Ugotovila je, da je modra obleka precej zmečkana ter bi jo morala zlikati. Pa se je spomnila, da je Filip silno nejevoljen, kadar mora nanjo čakati. No, si je dejala, gube se bodo menda same med vožnjo poravnale.

Potem sta oba kmalu vstopila v avto, ki ga je bila Glen kupila Filipu kot svatbeno darilo. Radostnih oči in misli sta precej poglata po grapavi poljski poti, veseleč se lepega večera, ki ga utegneta preživeti v prijetni družbi.

»Nespametno sva ravnala, ker sva se tako samotno zapirala v svoj dom,« je med vožnjo dejal Filip. »Na ta način ostarija prej nego nama je namenjeno. Saj naju sosedje sploh niso več vabili, ker sva vselej odklanjala povabila. Stvari se morajo odslej temeljito izpremeniti. Poskrbel bom, da si boš danes preplešala čevlje! Jutri zjutraj ti bo ostal lep spomin na današnji večer!«

Glenison se je veselo zasmejala. Kar prijetno ji je bilo, ko je čutila spet enkrat na sebi lepo obleko in sedela v avtu poleg moža, ki se je ta večer spremenil v igrivega zaljubljenca. Da, dosedanje življenje je bilo resda nekoliko pusto in enolično, kar mora priznati Filipu. Niti Colina Michella ni bilo nič več na farmo. In le zredka so ga še kdaj srečali...

Glenison se je nekoliko zmračila ob misli na Colina Michella. Da, očeta je, da ga nekaj teži, si je rekla, in Michell hoče to ohraniti sam zase. Zvedava je bila pa se je odločila, da ga bo o stvari ob priliki povprašala. Možje, kakršen je Michell, ne smejo ostati osamljeni v težkih dneh... Seveda, na vsak način mora izvedeti, kaj je z Michellom.

Slednjč sta se po slabi poti pripeljala do malega naselja, ki so ga tvorile precej zapuščene in razdrapane kočje. Sredi med njimi je stalo večje poslopje iz rjavvega bambusa. Daleč naokoli so pravili hiši »Hotel Jane Wellamove«.

Iz prostorne sobane, kjer so se vrteli številni pari ob zvokih gramofona, so padali v temo dolgi snopi svetlobe.

»Vsi so že tukaj!« je vzkliknil Filip. »Ah — dekle — zdi se mi, da sem se

nocoj znova rodil. Mar nisem kot fante, ki prvič prestopi prag šole? Norčav sem, kaj? Veš, takšen je vsakdo, ki čez dolgo časa spet krene na stranpot. Glen, če ima Jana Wellamova šampanjec, si ga naročiva!«

Skočila sta z avtomobila razigrana in židane volje.

In že je pritekla k njima gospa Wellamova, široko nasmejana, pozdravljajoč ju že s praga. »Kako silno lepo, da sta slednji tudi vidva našla k meni!« jima je dejala. »Debelo večnost vaju že ni bilo pri meni. Po večerji imam naročeno jazz glasbo. Billy Hanson igra gosli, moje dekle klavir, nekaj ostalih pa boben in saksofon. To vam bo trušča in hrupa!«

»... ki pa menda ne bo nikogar motil, če bomo imeli dovolj pijače!« se je zasmejal Filip.

V jedilnici, ki je bila poleg verande, sta sedla za pogrnjeno mizo. Večerja — Glen je morala priznati — je bila precej slabša kot na Kilima Nungu. Filip tega menda ni sploh upošteval; bil je izredno dobre volje, vino mu je pridalo še nekoliko humorja.

»Gledaj va si danes,« j je dejal polglasno z blestečimi očmi.

Glenison je od radosti zardela. Saj ni pomnila, kdaj ji je zadnjič dejal kaj takega. Sicer se je pa nocoj pošteno porudila, da bi mu bila všeč, že dolgo ne tako...

»Glej, tudi onle mož pri sosednji mizi

je opazil, da si mikavna,« je se dodal Filip precej bahavo.

»Toda — Filip — kakor otrok si!« se je smejala Glen. »Laska ti, če je nekemu všeč, kar imaš ti...«

Kmalu po večerji je prišla plesna kapela, nakar so se jeli vrteti po njenih taktih. Prostor se je pričel polniti. Z vseh strani so prišli farmerji, pred domom gospe Wellamove se je nabral cepi park avtomobilov, elegantnih in predpotopnih oblik, poleg pa še razna druga vozila. Manjkali niso niti vozovi, ki so jih privlekli pari volov.

Filip se je srečal z nekim znancem. Dolgo se že nista videla, pa sta odšla koj v bar, da primerno zalijeta veselo svidenje. Tu je bila tudi prelepa Cora Bartsovova, ki je plesala s svojim novim možem. Štela je šele sedemindvajset let, pa je bila že drugič ločena. Njen tretji mož je bil njej podobne preteklosti, menda tudi nekajkrat ločen. Glenison jo je opazovala, in priznati je morala, da je Cora lepa, da kot otrok, ki ne ve za skrbi in življenjske bitke.

Mimo nje je zaplesal vitek par, temnolaska z možem, ki je odlično plesal. Bila sta Vivian Laughlinova in Bruce Temple. Žvela sta na miljo oddaljeni fermi. Ljudje so zatrjevali, da skoraj nimata kaj jesti. Temple se je zavzel za Vivian in njena dva otroka, ko jo je njen mož, ki je ravnal z njo zelo grdo, zapustil v samotni in bedi.

Sport

Jugoslovanska zmaga nad Nemčijo

NEMCIJA—JUGOSLAVIJA 1:2 (0:2) — POMEMBEN USPEH NAŠE REPRESENTANCE — 50.000 GLEDALCEV

Naša nogometna enajstorica, ki je večeraj nastopila v dunajskem stadionu proti Nemčiji, je z zmago nad močnim nasprotnikom dosegla izredno laskav uspeh, zlasti ker je to po dveh porazih prva zmaga nad nemško nogometno reprezentanco. Tudi okolnost, da je tekmi prisostvovalo okoli 50.000 gledalcev, pričča, da je naš nogomet tudi že v mednarodni areni deležen vsega upoštevanja.

Jugoslavija si je svojo zmago zaslužila na račun svoje izredne igre v prvi polovici ter odlične obrambne taktike po odmoru in proti kraju, ko Nemcem pri vseh naporih in terenski premoči ni uspelo izenačenje. Naši igralci so Nemce zlasti pre-

kašali po brzini. V enajstorici je zaigral bolj šibko le Nikolić na levem krilu, dočim so bili drugi odlični, naravnost fenomenalen pa Glaser v голу. Kakšen pritisk je morala vzdržati naša obramba v drugem delu igre, jasno pričča 8 kotov, ki so jih dosegli Nemci. Prvi gol za Jugoslavijo je v 22. min dosegel Glišović, drugega v 34. Wölfl, častni gol za Nemčijo pa je zabil Hahnemann v 23. min druge polovice. Kot sodnik je fungiral Italijan Dattilo.

Naša zmagovita nogometna reprezentanca je v dopoldanskih urah zapustila Dunaj ter bo okoli 13.30 potovala skozi Maribor.

Državno prvenstvo v cross-countryju

V Ljubljani je bilo večeraj državno prvenstvo v cross-countryju, na katerem je startalo 26 tekačev, torej nekoliko manj kakor se je pričakovalo. Tek se je končal z zmago zagrebškega Slovenca Kotnika, člana Concordije, ki je rezal cilj s približno 200 m naskoka pred Bručanom. Plasma je bil sledeč:

- 1. Kotnik (Concordia) 24:42, 2. Bručan (Primorje) 25:29,6, 3. Flass (Hašk) 25:45, 4. Kien (P) 25:47, 5. Kvas (Bratstvo) 26:01, 6. Srakar (Con.) 26:06, 7. Glonar (Ilirija), 8. Benedičič (Il.), 9. Krajcar (Con.), 10. Perc (Pr.), 11. Sindelar (Con.), 12. Krevs itd.

V oceni moštev je bil dosežen sledeči vrstni red: 1. in državni prvak Concordia 48 točk, 2. Primorje 48, 3. Ilirija 75 točk. Concordia in Primorje sta dosegla enako število točk, zmaga je pripadla Concordiji radi prvoplasiranega Kotnika.

V okviru državnega prvenstva je bilo izvedeno tudi prvenstvo SAZ. Med posamezniki je odnesel naslov prvaka Bručan pred Kienom, Kvasom, Glonarjem, Benedičičem itd., medtem ko je naslov prvaka moštev pripadel Primorju z 29 točkami pred Ilirijo z 49 točkami.

ČŠK si je osvojil naslov prvaka MNP

NEPRICAKOVANI REZULTATI IN IZPREMEMBE V VODSTVU CELJSKE IN LJUBLJANSKE SKUPINE

V prvorazrednem prvenstvu SNZ se je večeraj odigralo 8 tekem. Prinesle so nam le v Mariboru pričakovani zmagi favoritov Železničarja in ČŠK, tako da je tudi vrstni red na tablici ostal neizpremenjen, vendar si je Rapid močno poslabšal svojo razliko golov, ki mu daje še vedno prednost pred Mariborom, ki ima enako število točk. Ker igrata oba le še med seboj in proti Muri, bosta se še trdo borila za tretje mesto na tablici, ki bo pomnilo sodelovanje v ligi. Naslov prvaka je zopet ostal v Čakovcu, medtem ko je Železničar siguren drugi ter si je s tem zagotovil vstop s ligo kot zastopnik MNP štev. 1. Gradjanski je kljub porazu ostal na svojem mestu, Maribor in Mura sta počivala. Tablica mariborske skupine je trenutno sledeča:

Table with 5 columns: Team, Goals, Points, etc. Rows include ČŠK, Železničar, Rapid, Maribor, Gradjanski, Mura.

Do izprememb na tablici pa je prišlo v celjski in ljubljanski skupini. Celje je na domačem terenu doseglo samo remis proti Amaterju ter je tako moralo prepustiti drugo mesto Olimpu, ki se je vrnil iz Hrastnika z obema točkama. Še bolj pa presenečajo izidi v ljubljanski grupi, kjer je Mars po porazu proti Hermesu padel s prvega na tretje mesto, dočim je v vodstvu Kranj, ki mu s slabšo razliko golov sledi Bratstvo.

RAPID — ŽELEZNIČAR 0:4 (0:1)

Prvenstvena tekma med obema lokalnima nasprotnikoma med sportnim občinstvom ni vzbudila pričakovanega zanimanja, poset je bil z ozirom na važnost tekme za plasma v prvenstvu dovolj pičel. Tekma je pa s svojim večinom precej mlačnim potekom dala deloma tudi prav onim, ki so ostali doma. Razlika med obema nasprotnikoma, zlasti v drugem delu igre, je bila mnogo preizrazita, da bi bila lahko tekma za gledalca še zanimiva, zlasti ker Rapid s svojo igro ni več predstavljal moštva, ki bi bilo še zmožno zmanjšati ali celo izravnati nasprotnikov naskok. Pozneje je popustil tudi še Železničar, ker je pač čutil, da ima zmago že v rokah.

Tekma je le v prvih minutih nudila borbo dveh na oko enakovrednih enajstoric. V prvi nervozi je šlo na obeh straneh v izgubo nekoliko jako povoljnih šans. Ko pa je Železničar po krivdi nasprotnikovega vratarja v 28. min dosegel vodstvo po Lešniku, je v dotleji odprti igri začel dobivati na terenu. Rapid se je omejil le na sporadične, a jako nevarne prodore, medtem ko je Železničar na račun večje povezanosti v moštvo bolj stalno oblegel, a do odmora brez efekta.

Ze v 5. min druge polovice je Stalekar ponovno stresel Rapidovo mrežo, ko je vratar žogo prekratko odbil. V 16. min je isti igralec spretno preigral trojico nasprotnikov ter iz bližine povisal na 2:0; Rapid skoroda ni prišel več na nasprotnikovo polje, tudi pregrupacija v napadalni vrsti moštva ni mogla dati ve čnovega poleta. V težki premoči je Železničar v 39. min po Ronjaku postavil kočni rezultat, tudi ta zgoditek bi bil utegnil vratar z lahkoto preprečiti.

Železničar se je večerajšjo zmago popolnoma zaslužil, saj je postavil enajstorico, ki nasprotnika v vsakem pogledu prekašala in ni bila niti prisiljena, da se posebej napreza. Dobro se je izkazala napadalna vrsta, zlasti prodorno levo krilo, krilci so uspešno onemogočili nasprotnikov napad, medtem ko je bila obramba vobče malo zaposlena. Kot celota je bil Železničar bolj povezan ter je poleg izdržljivosti pokazal mnogo tehničnega

znanja. Rapid je igral bolj podrejeno vlogo kakor se je pričakovalo, ter je le v prvem delu igre nudil nasprotniku dovolj odpora. Moštvo je imelo izrazito slabe točke, ki jih ostali igralci pri vsej požrtvovalnosti niso mogli izgladiti.

Tekma je le mestoma vzbujala vtis prvenstvenega srečanja, dočim je po večini potekala v jako prijateljskem tonu. Sodil je g. Čamernik iz Novega mesta.

V predigri je rezervno moštvo Rapida premagalo Železničarje s 5:2 (1:1). Sodnik g. Konič.

ČŠK — GRADJANSKI 4:2 (2:1)

Celjski prvi razred

Celje — Amater 2:2 (1:0)

Na Glaziji je gostoval proti Celju trboveljski Amater, ki je po razgibani tekmi odnesel domačinom važno točko. Enajstorica SK Celja je sicer predvajala tehnično in taktično boljši nogomet, vendar pa ji je uspelo rešiti le eno točko, zlasti ker je vso drugo polovico igrala le z 9 igralci. Tekmo, ki je bila v glavnem fair, je sodil ljubljčan g. Mehle.

V predigri je SK Laško premagal mladino Celja s 3:2.

Hrastnik — Olimp 2:3 (1:3)

REZULTATI LJUBLJANSKE SKUPINE

Hermes — Mars 5:2 (2:2)

Reka — Jadran 3:2 (1:0)

Kranj — Svoboda 4:1 (1:0)

Bratstvo — Disk 4:1 (2:1)

Remis SK Slavije v Ptuju

SK Drava—SK Slavija 2:2 (1:1)

Pobreška Slavija je večeraj gostovala na Ptuju proti tamošnji Dravi ter v prvenstveni tekmi rešila le eno točko. Borbeno moštvo Drave je po odmoru nekaj časa celo vodilo z 2:1. Tekma je bila jako živahna, po nepotrebnem pa se je po tekmi razgibal tudi del občinstva. Sodnik g. Jenko iz Maribora.

OBCNI ZBOR MARIBORSKE ZIMSKO-SPORTNE PODZVEZE

Pri „Orlu“ je imela svoj letni občni zbor MZSP, ki so mu poleg zastopnikov včlanjenih klubov prisostvovali tudi številni uradni delegati. Poročila funkcionarjev so verna slika uspešnega dela podzveze v letošnji zimski sezoni, ki je poleg vsega administrativnega posla izvedla 33 tekmovalj ter znova pomagala na noge tudi klasičnim panogam smučkega sporta v MZSP s tem, da je zgradila skakalnico v Ribnici na Pohorju ter obnovila staro v Betnavi. Pri volitvah je bila po večini izvoljena dosedanja uprava z Ludvikom Zorzulom kot predsednikom na čelu.

s. SK Ljubljana je v prijateljski tekmi premagala SK Jugoslavijo iz Zagreba s 3:2 (1:1). Obisk je bil slab, tako datekma ni dosegla pričakovanega efekta.

s. V srbski ligi je Jedinstvo v prelozeni tekmi premagalo Vojvodino s 3:2 (2:1), ki tako ne pride več v poštev za prvenstveni finale.

s. Kombinirani ligaški moštvi Gradjanskega in Concordije sta v Zagrebu odigrali prijateljsko tekmo. Zmagal je Gradjanski s 6:4 (3:4).

s. Hašk je na Sušaku premagal SK Orient s 3:2 (2:2).

s. V Rimu je italijanska nogometna reprezentanca premagala romunsko z rezultatom 2:1.

KONCERT MALIH HARMONIKARJEV IN PEVCEV

Podmladek Rdečega križa na I. deški meščanski šoli v Mariboru priredi to nedeljo ob pol 11. v telovadnici te šole koncert zavodovega pevskega zbora in malih harmonikarjev. Oba zbora bo vodil g. Vilko Šušteršič. Ker gre dobiček v korist revnih učencev I. deške meščanske šole in je vstopnina izredno nizka, je pričakovali, da bo javnost v polni meri podprla mladinsko socialno delo in obiskala ta koncert.

m Vsem debeluharjem in debeluharicam! Pozivate se, da se udeležite prvega sestanka, ki bo ta četrtek pri debeluharici „Teti Rezi“ na Tržaški cesti, nasproti bolnišnice, ob 15. Ne pozabite na legitimacijo: na podbradek in trebuh. Kdor ne pride, bo poslan v koncentracijski tabor k debeluharju Sabedru na Tezmem. Spored: 1. legitimacije, 2. določitev prihodnjih sestankov, 3. nakup primerne avtobusa za skupne izlete. — Sklicatelj: debeluhar P. Mileti iz Cvetlične ulice.

m Sod so ukradli gostilničarju Maleju Mileti iz Cvetlične ulice.

Radio

Ponedeljek, 15. aprila

Ljubljana: 18 Zdravstvena ura; 19 Poročila; 19.45 Več manire pa brez zamere; 20.30 Prenos violinskega koncerta; 22 Poročila; 22.15 V oddih igra RO. — Beograd: 18.40 Lahka glasba; 19.40 Narodne pesmi; 20.10 Violinski koncert; 20.40 Shakespeare „Othello“; 22.30 Plesna glasba. — Sofija: 17 Lahka glasba; 18.15 Narodna glasba; 19 Koncert; 21.30 Lahka glasba; 22 Plesna glasba. — Praga: 19.30 Prenos iz opere; 22.30 Odlomki iz opere „Gusar“; 23 Simf.

koncert. — Rim: 20.30 Odlomki iz opere; 21 Koncert tria; 23.15 Plesna glasba. — Milano: 17.15 Koncert na harji; 2.30 Mali orkester; 23.15 Plesna glasba. — Firence: 19 Iz opere; 19.30 Lahka glasba; 21.30 Salonski trio; 22 Plesna glasba. — Dunaj: 18 Lahka glasba; 20 Plesna glasba; 22 Lahka glasba. — Berlin: 20 Simf. koncert; berlinske filharmonije. — Dresden: 19.15 Lahka glasba. — Bukarešta: 18.17 Romunska lahka glasba; 20 Orkester in zbor. — Beromünster: 20 Mozartova „Carolina pišča“.

Torek, 16. aprila

Ljubljana: 7 Poročila in veseli zvoki; 11 Solska ura; 12 Solistične točke; 12.30 Poročila; 13.02 Koncert RO; 14 Poročila; 18 Radijski šramel; 18.40 Vera in filozofija (predavanje); 19 Poročila; 19.20 Anekdote o Francetu Prešernu; 19.50 Gospodarska poročila in nasveti; 20 Reportaža iz opernega gledališča; 21 Koncert RO; 22 Poročila; 22.15 Za dobro voljo. — Beograd: 14 Koncert malih harmonikarjev; 14.30 Vokalni konc.; 18.20 Simf. suita Rimski-Korsakovega; 19.40 Dalmatinske narodne pesmi; 20.10 Glasba s plošč; 20.40 Simf. koncert RO. — Sofija: 18.45 Mali orkester; 20 Komorna glasba; 20.30 Vokalni koncert; 21 Ruske romance; 22 Plesna glasba. — Praga: 21 Koncert českih skladateljev; 22.30 Odlomki iz opere „Slovaška princesa“. — Radio Paris: 19.15 Komorna glasba; 22 Plesna glasba. — Rim: 20.45 Schulzejeva opera „Črni Peter“. — Milano: 22 Koncert na klavirju; 23.15 Plesna glasba. — Firence: 21.15 Lahka glasba; 22 Plesna glasba. — Budimpešta: 18.30 Vokalni koncert Nikole Cvejića; 19.25 Ciganski orkester; 22.10 Salonski orkester. — Dunaj: 18 Komorna glasba; 20 Simf. koncert; 21.10 Plošče. — Bratislava: 19.30 Slovaške narodne pesmi; 20.15 Klavirski koncert; 22.15 Plesna glasba. — Bukarešta: 20 Simf. koncert; 21.30 Lahka glasba. — Beromünster: 20.15 Simf. koncert.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša orisloboina za oglasje le din 4.— Družbe orlekli dopisovanja in šentovanski oglasni din 1.— oo besedi Nalmer znesek za te oglasje le din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvolno. Oglasni zavek enkratno obilavo znaša din 2.— Znesek za male oglasje se plačuje takol ori naročilo oziroma na vpislati v bismu skupaj v naročilu ali na noštni ološčnici na čekovni račun št. 11.409 Za vsakimene odzveve glede malih oglasov se mora priložiti znakma za 3 din

Razno

HRANILNE KNJIŽICE drž. vredn. papirje, valute prodate najbolje tri Bančno kom. zavodu. Aleksandrova 40 Kupujte pri nas srečke drž. loterije. 1918-1

Prodaj

KOLJE za vinograd in sadna drevesa, radioštange, kranjike, prečnike in solie za ograje dobite v trgovini Gnilšek, Razlagova 25. 2347-4

Stanovanje

ŠTIRISOBNO STANOVANJE s prikljnami v sredini mesta se takoj odda v najem. Uprava hiš P. z. v Mariboru. 2189-5

ENOSOBNO IN DVOSOBNO STANOVANJE se odda v Gajevi ulici št. 4. 2353-5

Oddam DVOSOBNO STANOVANJE Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 2348-5

STANOVANJE se odda takoj ali s 1. majem Masarykova 22, preje Državna cesta. 2350-5

SOBA IN KUHINJA se odda Gubčeva 3, Melje. 2351-5

Sobo odda

Odda se mala SONČNA SOBA s souporabo kopalnice takol ali s 1. majem. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 2352-7

Sluzbo dobi

POSTREZNICA srednjih let, pridna in poštena, se sprejme celodnevno s hrano in dobro plačo. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 2349-9

FRIZERKA

majšo, dobro v železni in vedeni ondulaciji se sprejme za stalno v službo takol. Drlečič, Valvarzjeva 30. 2353-9

Kam, kje?

Ako niste bili na ljubomski vinski razstavi, lahko poskusite

»JERUZALEMCA« z odlično oceno v restavraciji Senica, Ulica kneza Kocija 5. 2286-17

Čitajte, »Večernik«

Vsem sorodnikom naznanjamo, da nas je za vedno zapustila nad vse ljubljena žena, gospa

Fani Gajšek

soproga bivšega pl. natkarja

v 57. letu starosti po kratki bolezni.

Pogreb blagopokojne bo v torek 16. aprila 1940, ob 15.30 uri, iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Sv. maša za dušnico se bo brala v magdalenski cerkvi v sredo 17. aprila, ob 7. uri.

Maribor, Studenci, Rogatec, 15. aprila 1940. Zalujoči soprog Jože, svakinja Tilči in brat Janko.

Dr. Vladimir Travner

sodnik okrožnega sodišča

* Logatec 1886

† Maribor 1940

V globoki žalosti in neutolažljivi boli rodbina dr. Travnerjeva

Pogreb bo v torek, 16. t. m., ob 16. uri iz mrtvašnice na Pobrežju

Maribor, Zagreb, Praga.